

ΕΘΝΙΚΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ
NATIONAL ARCHAEOLOGICAL MUSEUM

ΜΥΚΗΝΑΪΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ

Δευτέρα, 5 Μαρτίου 2018

Η προϊστορική πόλη της Φυλακωπής υπό το φως της πρόσφατης ανάδειξής της

ομιλήτρια

Δρ. Μαρίζα Μαρθάρη
Επίτιμη Διευθύντρια
Αρχαιοτήτων

Η 4η συνάντηση
του Μυκηναϊκού Σεμιναρίου
θα πραγματοποιηθεί στις **18:00**
στο **Αμφιθέατρο του Εθνικού
Αρχαιολογικού Μουσείου**
(Τοσίτσα 1)

Η Φυλακωπή αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα οικιστικά κέντρα και λιμάνια του προϊστορικού Αιγαίου. Η πόλη είναι κτισμένη σε ομαλό ύψωμα στη βόρεια ακτή της Μήλου, το οποίο ήταν πιθανότατα ακρωτήριο στους προϊστορικούς χρόνους. Η θέση ερευνήθηκε ανασκαφικά στο μεγαλύτερο τμήμα της την περίοδο 1896-1899 από την Βρετανική Σχολή Αθηνών. Συμπληρωματικές ανασκαφές διεξήχθησαν από την ίδια σχολή το 1911 και την περίοδο 1974-1977.

Στη Φυλακωπή υπήρχε μια μικρή μόνον Πρωτοκυκλαδική I και II εγκατάσταση. Ακολουθούν τρία στάδια εκτεταμένης κατοίκησης, τρεις πόλεις, όπως τις ονόμασαν οι πρώτοι ανασκαφείς, που συμπίπτουν χρονικά με το τέλος της Πρώιμης Εποχής

του Χαλκού (Πρωτοκυκλαδική III περίοδος), τη Μέση και την Ύστερη Εποχή του Χαλκού. Ο τελευταίος ανασκαφέας της θέσης, Colin Renfrew διακρίνει δύο φάσεις της Ύστεροκυκλαδικής πόλης: Στη φάση Φυλακωπή III, εκείνην της Μινωικής επιρροής, η πόλη διαθέτει τείχος, κτίρια διακοσμημένα με τοιχογραφίες και μεγαροειδές οικοδόμημα, στο οποίο βρέθηκε πινακίδα της Γραμμικής Α' γραφής. Στη φάση Φυλακωπή IV, εκείνην της Μυκηναϊκής επικυριαρχίας, ενισχύεται το τείχος, κατασκευάζεται το μέγαρο και ιδρύεται το ιερό, στο οποίο βρέθηκαν εντυπωσιακά πήλινα ειδώλια.

Από το 2003 έως το 2008 υλοποιήθηκε στη Φυλακωπή έργο ανάδειξης του αρχαιολογικού

χώρου από την Εφορεία Αρχαιοτήτων Κυκλάδων. Στο πλαίσιο του έργου διεξήχθησαν παράλληλα με τις καθαρά τεχνικές εργασίες (περίφραξη, υποδομές) και αρχαιολογικές εργασίες, όπως εκτεταμένοι συστηματικοί καθαρισμοί και λίγες ερευνητικές τομές, με στόχο την καλύτερη αναγνωσιμότητα του χώρου.

Το τείχος καθαρίστηκε ενδελεχώς, ενώ αποκαλύφθηκε μεγαλύτερο τμήμα του προτειχίσματος από εκείνο που είχε αποκαλυφθεί στις πρώτες βρετανικές ανασκαφές. Καθαιρέθηκε επικλινής δρόμος που περνούσε πάνω από το τείχος, τον οποίο κατασκεύασαν οι Γερμανοί προκειμένου να οχυρώσουν το ύψωμα της Φυλακωπής στην Κατοχή. Απομακρύνθηκαν, μετά από κοσκίνισμα, οι τεράστιοι όγκοι μπάζων των βρετανικών ανασκαφών που κάλυπταν μεγάλο τμήμα του τείχους με αποτέλεσμα να καταστεί δυνατή η ορθή

αποτύπωσή του. Με τις εργασίες αυτές έγινε καλύτερα κατανοητό ένα σπουδαίο οχυρωματικό έργο του προϊστορικού Αιγαίου. Επιπροσθέτως καθαρίστηκαν συστηματικά το ιερό, το μέγαρο και η περιοχή των κρυπτών με τους πεσσούς καθώς και οι δρόμοι που τα ενώνουν.

Από τους καθαρισμούς σε ολόκληρη την πόλη προήλθαν αρκετά ευρήματα. Ειδικότερα, από το κοσκίνισμα των ανασκαφικών μπάζων προέκυψαν σφραγίδες, σπαράγματα τοιχογραφιών, θραύσματα πήλινων ειδωλίων, λίθινες άγκυρες, λίθινα σκεύη και εργαλεία, μεταλλικά, λίθινα και πήλινα μικροαντικείμενα και μεγάλες ποσότητες θραυσματικής κεραμικής όλων των περιόδων κατοίκησης. Τα πολύτιμα αυτά ευρήματα αυξάνουν τις γνώσεις μας για διάφορες πτυχές της ζωής στην πόλη.

Οργανωτική Επιτροπή

Νάγια Πολυχρονάκου-Σγουρίτσα, Ιφιγένεια Τουρναβίτου, Αιμιλία Μπάνου, Αφροδίτη Χασιακού

ΕΘΝΙΚΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ
NATIONAL ARCHAEOLOGICAL MUSEUM

MYCENAEAN SEMINAR

Monday, **5 March 2018**

The Prehistoric Town of Phylakopi under the Light of the Recent Presentation Project

speaker:

Dr Mariza Marthari

Director Emerita
of Antiquities

The 4th meeting of the
Mycenaean Seminar will be at **18:00**
at the **Amphitheatre of the
National Archaeological Museum**
(Tositsa 1)

Phylakopi is one of the most important harbor settlements in the prehistoric Aegean. The town is built on a low hill, on the north coast of Melos, which in prehistoric times was probably a promontory. Most of the site was excavated between 1896-1899, by the British School at Athens. Additional excavations at the site were conducted by the School in 1911 and between 1974-1977.

During the Early Cycladic I and II periods, Phylakopi was a small settlement. Occupation at the site was followed by three extensive phases, three towns, as they were called by the first excavators, which coincide chronologically with the end of the Early Bronze Age (Early Cycladic III), the Middle Bronze Age and Late Bronze Age, respectively. Colin Renfrew, the most recent excavator of the site,

distinguishes two Late Cycladic phases: during the Phylakopi III phase, when the town was under Minoan influence, it was provided with a fortification wall, buildings decorated with wall paintings, and a mansion which contained a Linear A tablet. During the following Phylakopi IV phase, when the town was under Mycenaean dominion, the fortification wall was reinforced, a megaron was erected and the sanctuary with the impressive clay figurines was built.

Between 2003 and 2008, a project of presentation of the site was conducted by the Ephorate of Antiquities of the Cyclades, which included, apart from purely technical projects (fencing, infrastructure of the site), archaeological work, such as extensive, systematic cleaning programs and a few test trenches aiming at an improved

understanding of the site.

Not only was the fortification wall systematically cleaned, but cleaning operations helped uncover a larger, hitherto unknown section of the outwork. A sloping road, built by the Germans during the Second World War, so as to fortify the Phylakopi hill, and passing over the fortification wall, was demolished. Other work at the site included the removal of the spoil heap left at the site by the excavators, after careful sieving of the earth. The removal of the spoil heap covering a large part of the fortification wall enabled the proper planning of the latter and a better understanding of an important fortification system of the prehistoric Aegean. The

sanctuary, the megaron, the pillar crypt area and the roads joining them, were also cleaned systematically.

During the cleaning of the town was discovered a considerable number of finds. More specifically, during the sieving of the spoil heap were discovered seals, fragments of wall paintings, of clay figurines, stone anchors, stone vessels, and tools, as well as other metal, stone, and clay objects and large quantities of fragmentary pottery of all the occupation periods. These precious finds increase our knowledge as regards various aspects of the life of the town.

The Organising Committee:

Nagia Polychronakou-Sgouritsa, Iphiyenia Tournavitou, Emilia Banou, Aphrodite Chasiakou